

هدیه در سیره پیامبر

هدیه در سیره پیامبر:

از سیره های عملی رسول مکرم اسلام (ص) دادن هدیه و گرفتن آن از دیگران بوده است. اما بنا بر روایاتی که از حضرتشان رسیده است، این کار نباید توأم با زحمت و مشقت برای خود و دیگران شود؛ زیرا هدف از این کار، ایجاد انس و الفت است و اگر به آداب و شرایط آن توجه نشود به نتیجه مطلوب نمی رسیم.

از دستوراتی که در آموزه های دینی تأکید بر آن شده، هدیه دادن به دیگران است؛ البته یادآوری این مسئله ضروری است که هدیه در متون دینی مفهومی وسیع تر از هدایای مادی است و شامل هدایای معنوی نیز می گردد.

از رسول گرامی (ص) روایات فراوانی در این مورد نقل شده است که مواردی از آن را بیان می کنیم:

- از شرافت و بزرگواری مرد نسبت به برادر مسلمانش این است که هدیه اش را قبول کند، و از آنچه دارد به او هدیه دهد، و خود را به خاطر او به مشقت نیندازد و سپس فرمود: من کسانی را که در این باره خود را به زحمت می اندازند دوست ندارم.

در این روایت پیامبر (ص) هدیه دادن و هدیه گرفتن را از شرافت انسان مسلمان می داند و نکته لطیفی که بدان اشاره شده، آن است که هدیه، نباید با مشقت و زحمت همراه باشد و در انتخاب هدیه باید توان مالی لحاظ شود و در غیر این صورت مصداق "تکلف" می شود که با آنچه از "دیه" مورد نظر است، متفاوت می باشد.

- امام باقر (ع) فرمود: رسول خدا (ص) هدیه را می پذیرفت ولی از گرفتن صدقه پرهیز می کرد و می فرمود: به همدیگر هدیه دهید؛ زیرا هدیه دلخوری ها را بر طرف می سازد، و کینه ها و دشمنی های دیرین را از بین می برد.

- امام رضا (ع) از قول پدر و جد بزرگوارش نقل می کند که فرمود: رسول اکرم (ص) هدیه را دوست می داشت، برایش گوارا بود و آن را طلب می نمود، و در مقابل به جبران آن اقدام می کرد.

- رسول خدا (ص) فرمود: هدیه سه گونه است: یکی در مقابل هدیه ای دیگر، دیگر برای آشتی، و سوم برای رضای خدا.

- رسول خدا (ص) فرمود: چنانچه مرا به خوردن پاچه گاو یا گوسفندی، مهمانی کنند البته می پذیرم، و اگر پاچه گاو یا پاچه گوسفندی بمن هدیه فرستند البته قبول می کنم.

ایشان پاچه گوسفند یا گاو را به عنوان نمونه ذکر کردند و مقصود این است که اگر چیز کم ارزشی به من هدیه دهند قبول می کنم.

- رسول خدا (ص) فرمود: در بازگرداندن ظرف های هدیه ها شتاب کنید، زیرا موجب می شود که (طرف مقابل از هدیه دادن پشیمان نشده و) بار دیگر برایتان هدیه آورد.

- امام رضا (ع) از اجداد خویش از رسول خدا (ص) روایت کرده است که فرمود: خوب چیزی است هدیه؛ زیرا آن کلید حوائج است.

از روایاتی که در باره هدیه ذکر کردیم، می توان نتیجه گرفت گر چه این عمل از اهمیت والایی برخوردار است، و حضرت رسول (ص) سفارش به آن نموده اند؛ اما توجه به خصوصیات و آداب و شرایطی که برای آن ذکر شده است ضروری است؛ زیرا هدف اصلی هدیه، ایجاد انس و محبت و از بین رفتن کدورت ها و... می باشد.